

Utbildningsstyrelsen

Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014

UTKAST 18.11.2024

Kapitel 6

Innehåll

6. Bedömning av elevens lärande och kunnande i den grundläggande utbildningen	1
6.1. Bedömningens syften i den grundläggande utbildningen.....	1
6.1.1 Formativ bedömning	1
6.1.2 Summativ bedömning	2
6.2 Allmänna principer för bedömningen	3
6.3 Bedömning av lärande och kunnande.....	5
6.4 Bedömning av arbete	6
6.5 Bedömning av uppförande	7
6.6 Studiegången i den grundläggande utbildningen.....	7
6.6.1 Studiegången enligt årskurs	7
6.6.2 Studier enligt ett eget studieprogram målhelheter	8
6.7 Gemensamma läroämnen och valfria ämnen som ska bedömas i slutet av läsåret	8
6.8 Slutbedömning i den grundläggande utbildningen	9
6.8.1 Bildandet av slutvitsord i den grundläggande utbildningen	9
6.8.2 Slutbedömningen av en elev som omfattas av särskilt stöd	10
6.8.3 Gemensamma läroämnen som ska bedömas i slutbedömningen	10
6.8.4 Bedömning av lärokurserna i konst- och färdighetsämnen i slutbedömningen Slutbedömningen av de gemensamma konst- och färdighetsämnena	11
6.8.5 Bedömning av valfria ämnen i slutbedömningen.....	11
6.8.6 Undervisning som betonar ett läroämne eller en särskild utbildningsuppgift och slutbedömning	11
6.8.26 Slutbedömningen av en elev som omfattas av särskilt stöd får elevspecifika stödåtgärder ...	12
6.9 Frånvaro och dess inverkan på bedömning.....	12
6. 10 Ny bedömning och rättelse av bedömning	13
6.11 Betyg	13
6.11.1 Verbala omdömen och siffervitsord i betygen	13

6.11.2 Läsårsbetyg.....	14
6.11.3 Mellanbetyg.....	15
6.11.4 Skiljebetyg.....	16
6.11.5 Avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen	16
6.12 Särskild examen och betyg över studier som avlagts genom särskild examen.....	18
6.13 Frågor som avgörs på lokal nivå	19

6. Bedömning av elevens lärande och kunnande i den grundläggande utbildningen

6.1 Bedömningens syften i den grundläggande utbildningen

Enligt lagen¹ och förordningen² om grundläggande utbildning har bedömningen av elevens lärande två syften som stödjer varandra. Syftet med bedömningen är att

- handleda och sporra eleven i studierna och att utveckla elevens förutsättningar för självvärdering (formativ bedömning).
- definiera i vilken mån eleven har uppnått målen som ställts upp för läroämnena (summativ bedömning).

Bedömningen i den grundläggande utbildningen fokuserar på lärandet, kunnandet, arbetet och uppförandet. **Lärande, kunnande och arbete ingår i bedömningen i varje enskilt läroämne. I bedömningen i läroämnet ingår även bedömning av mångsidig kompetens och mångvetenskapliga lärområden. Uppförandet bedöms separat. Lärandet, kunnandet och arbetet hos en elev som studerar enligt verksamhetsområde³ bedöms enligt verksamhetsområde.**

Handledningen och sporrandet i studierna, ~~och~~ utvecklingen av elevens färdigheter för självvärdering och **att ge och ta emot kamratrespons** genomförs med hjälp av formativ bedömning. I vilken mån eleven har uppnått de mål som ställts upp för de olika läroämnena ska bedömas summativt.

Vid genomförandet av bedömningens syften ska de allmänna principerna för bedömningen följas. Skolorna ska ha enhetliga principer och förfaringsätt för bedömningen som blir konkreta i skolans bedömningskultur **som är en del av verksamhetskulturen**. Utbildningsanordnaren ska följa upp hur bedömningsprinciperna uppfylls i skolorna samt stödja utvecklingen av en enhetlig bedömningskultur.

6.1.1 Formativ bedömning

Syftet med den formativa bedömningen är att handleda eleven i framstegen i studierna i relation till de uppställda målen. Den formativa bedömningen hjälper eleven att förstå sitt eget lärande, uppfatta sina styrkor och utveckla sina arbetsfärdigheter i syfte att nå de mål som ställts upp för läroämnet. Den formativa bedömningen är en del av undervisningen.

¹ Lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 22 § 1 mom.

² Förordningen om grundläggande utbildning (852/1998) 10 § 2 mom.

³ **Lagen om grundläggande utbildning (/) 20 i §**

Den formativa bedömningen är respons som stödjer och handleder lärandet. Responsen ska hjälpa eleven att förstå målen för läroämnet, att uppfatta sina egna framsteg i relation till de uppställda målen samt hur prestationerna kan förbättras i förhållande till de uppställda målen och kunskapskraven.

Självvärdering och kamratrespons är en del av den formativa bedömningen. Eleverna tränar under lärarens handledning på sina färdigheter i självvärdering och på att ge och ta emot kamratrespons. Dessa färdigheter ska tränas som en del av studierna i alla läroämnena. Självvärderingen och kamratresponsen inverkar inte på vitsordet eller det verbala omdöme som eleven ska få i läroämnet.

Målen för läroämnena och principerna för bedömningen ska klargöras för eleverna på ett sätt som är ändamålsenligt med tanke på elevernas ålder. Varje elev ska kunna bilda sig en uppfattning om vad som avses att hen ska lära sig och hur prestationerna bedöms. Under läsårets gång ska vårdnadshavarna informeras om elevens framsteg i studierna och om hans arbete och uppförande.⁴

Den formativa bedömningen ska alltid genomföras i syfte att uppnå målen för läroämnena som har ställts upp i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och **preciserats fördelats för varje årskurs** i den lokala läroplanen.

Den formativa bedömningen förutsätter ingen dokumentation.

6.1.2 Summativ bedömning

Kommentoinut [EML(1): Om avgränsning

Syftet med den summativa bedömningen är att beskriva hur väl och i vilken mån eleven har uppnått de mål som ställts upp för läroämnena i den lokala läroplanen. **Målen för läroämnena och principerna för bedömningen ska klargöras för eleverna på ett sätt som är ändamålsenligt med tanke på elevernas ålder. Varje elev ska kunna bilda sig en uppfattning om vad som avses att hen ska lära sig och hur prestationerna bedöms. Eleven och hans vårdnadshavare ska ändå även under läsårets gång informeras om elevens framsteg i studierna, och om elevens arbete och uppförande.**⁵

Den summativa bedömningen ska genomföras åtminstone i slutet av varje läsår och i slutet av den grundläggande utbildningen. **Eleven och hans vårdnadshavare ska ändå även under läsårets gång informeras om elevens framsteg i studierna, och om elevens arbete och uppförande.**⁶ I slutet av varje läsår ska eleven ges ett läsårsbetyg, för vilket en summativ **bedömning helhetsbedömning** ska göras av i vilken mån eleven under det ifrågasvarande läsåret har uppnått målen i de läroämnena som ingår i elevens studieprogram. I läsårsbetyget ska även ingå en bedömning av uppförandet.⁷ **Bedömning av uppförandet ska inte antecknas i avgångs- och skiljebetyg.**

Den summativa bedömningen ska genomföras i relation till de mål som ställts upp för läroämnena i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och som **fördelats** för varje årskurs i den lokala läroplanen, **med undantag av om lärokursen mål och innehåll har avgränsats. Vid läsårsbedömningen i årskurs 6 ska de nationella kunskapskraven i slutet av årskurs 6 tillämpas. Bedömningen i slutet av läsåret är en summativ helhetsbedömning av hur eleven presterat under hela läsårets gång.** Slutbedömningen ska fokusera på de mål som ställts upp för läroämnena när den grundläggande utbildningens lärokurs avslutas **och vid bedömningen ska de nationella kunskapskraven för slutbedömningen tillämpas.**

⁴ Förordningen om grundläggande utbildning 10 §

⁵ Förordningen om grundläggande utbildning 10 §

⁶ Förordningen om grundläggande utbildning 10 §

⁷ Förordningen om grundläggande utbildning 10 § 2 mom.

Målen för läroämnena och principerna för bedömningen ska klargöras för eleverna på ett sätt som är ändamålsenligt med tanke på elevernas ålder. Varje elev ska kunna bilda sig en uppfattning om vad som avses att hen ska lära sig och hur prestationerna bedöms.

Den summativa bedömningen genomförs av läraren som undervisar eleven, eller, om lärarna är många, av lärarna gemensamt.⁸

Läraren ska dokumentera de omdömen av elevens prov på kunskande som inverkar på den summativa bedömningen.

6.2 Allmänna principer för bedömningen

Följande principer för bedömningen ska följas i varje årskurs. **De allmänna principerna för bedömningen utgör grunden för bedömningskulturen och både den formativa och den summativa bedömningen. Följande principer för bedömningen ska följas.**

Bedömningen är jämlik

Bedömningen ska i samtliga årskurser grunda sig på likabehandling. **Varje elev ska få veta vad som avses att hen ska lära sig och hur hans lärande och kunskande bedöms.** Bedömningen som genomförs vid slutet av varje läsår i årskurserna 1–8 och vid slutbedömningen ska grunda sig på de mål som ställts upp i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och som **fördelats** i den lokala läroplanen. **Varje elev ska få veta vad som avses att hen ska lära sig och hur hans lärande och kunskande bedöms.** Slutvitsorden ska bildas på lika grunder i hela landet.

Bedömningen förutsätter öppenhet, samarbete och delaktighet

Syftet med bedömningen är att hjälpa eleven att uppfatta hur hen framskrider i studierna. Detta förutsätter kommunikation mellan läraren och eleven och respons för att främja att eleven uppnår målen. Till genomförandet av bedömningen hör att eleverna ges möjlighet att vara delaktiga, att identifiera elevernas styrkor samt att uppmuntra eleverna.

För att genomföra bedömningen förutsätts samarbete både i skolan och mellan skolan och hemmet. Syftet med samarbetet är att klargöra principerna för och förfaringssätten vid bedömningen för vårdnadshavarna. Eleven och vårdnadshavaren ska få tillräckligt med information om elevens lärande, kunskande, arbete och uppförande.⁹ Eleven och vårdnadshavaren har rätt att få information om grunderna för bedömningen och hur de har tillämpats i bedömningen av eleven.¹⁰

Bedömningen är systematisk och ändamålsenlig

Bedömningsförfarandena **i skolan** ska planeras som en logisk helhet och man ska försäkra sig om att principerna för bedömningen är enhetliga. ~~Bedömningen ska genomföras både under läsårets gång och vid slutet av läsåret. Bedömningen ska endast fokusera på det som har ställts upp som mål i den lokala~~

⁸ Förordningen om grundläggande utbildning 13 § 1 mom.

⁹ Förordningen om grundläggande utbildning 10 § 1 mom.

¹⁰ Förordningen om grundläggande utbildning 13 § 2 mom.

läroplanen. Läraren ska genomföra bedömningen utgående från prov på kunnande. **Samarbetet mellan lärarna är en förutsättning för att uppnå en systematisk och ändamålsenlig bedömningskultur.**

Elevernas prestationer ska inte jämföras med varandra. Bedömningen ska inte basera sig på elevernas person, temperament eller andra personliga egenskaper.

Läraren ska genomföra bedömningen av elevens lärande, kunnande och arbete utgående från mångsidiga prov på kunnande. Bedömningen ska genomföras både under läsårets gång och vid slutet av läsåret. Bedömningen ska grunda sig endast fokusera på de mål som fastställts i grunderna för läroplanen och som fördelats i den lokala läroplanen. Läraren ska genomföra bedömningen **bedöma elevens lärande, kunnande och arbete** utgående från mångsidiga prov på kunnande. Elevernas prestationer ska inte jämföras med varandra. Bedömningen ska inte basera sig på elevernas person, temperament eller andra personliga egenskaper.

Den information som fåtts utgående från bedömningen hjälper läraren att anpassa sin undervisning till elevernas behov. Bedömningen är också ett viktigt verktyg för att identifiera elevens eventuella behov av stöd. **Samarbetet mellan lärarna i skolgemenskapen är nödvändigt för att bedömningen ska kunna genomföras ändamålsenligt.**

Bedömningen är mångsidig

Elevernas lärande, kunnande **och** arbete **och** uppförande ska bedömas mångsidigt.¹¹ Den mångsidiga bedömningen ska grunda sig på prov på kunnande som samlats in på olika sätt. Läraren ska välja förfaringssätten för bedömningen så att de är ändamålsenliga med tanke på bedömningens syften och målen för läroämnet. Eleven ska ha möjligheter att på olika sätt som är ändamålsenliga med tanke på målen visa vad hen kan och har lärt sig. I valet av bedömningsmetoder ska man beakta att det med endast en bedömningsmetod inte är möjligt att bedöma hur eleven uppnått samtliga mål som ställts upp för läroämnena.

Bedömningen grundar sig på mål och kunskapskrav

Bedömningen av lärande, kunnande och arbete ska grunda sig på de mål för läroämnena som ställts upp i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och som **fördelats** årskursvis i den lokala läroplanen **om inte målen och innehållen i lärokursen avgränsats**. Bedömningen av uppförandet genomförs i relation till de mål som ställts upp för uppförande i den lokala läroplanen.

I bedömningen av elevens kunnande ska de kunskapskrav som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och som härletts ur målen för läroämnena användas. **Nationella** kunskapskrav har definierats för den **läsårs**bedömning som ska ges **i slutet av årskurs 6** ~~de olika årskurserna~~ och för slutbedömningen. Kunskapskraven är inte mål som ställts upp för eleverna, utan de beskriver vilken kunskapsnivå som krävs för olika vitsord.

Om en elev som får särskilt stöd **elevspecifika stödåtgärder** studerar ett läroämne enligt ~~den allmänna lärokursen~~ **lärokursen för den grundläggande utbildningen**, ska prestationerna bedömas i relation till de

¹¹ Lagen om grundläggande utbildning 22 § 1 mom.

gemensamma målen för den allmänna lärokursen för den grundläggande utbildningen och utifrån de ovan nämnda kunskapskraven.

Prestationer av elever som studerar enligt en individualiserad lärokurs avgränsning av lärokursen¹² i ett eller flera läroämnen ska i dessa läroämnen bedömas i relation till de individuella elevspecifika mål som fastställs i elevens individuella plan för hur undervisningen ska ordnas (IP) planen för genomförande av elevspecifikt stöd.¹³ Ovan nämnda kunskapskrav används inte för att fastställa elevens kunskapsnivå. Avgränsning av målen och innehållen i lärokursen individualiseras görs först då eleven trots givet stöd gruppsspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder inte förmår uppnå godkända resultat enligt lärokursen för den grundläggande utbildningen eller målen i den lokala läroplanen.¹⁴ inte verkar uppnå den kunskapsnivå som förutsätts för vitsordet 5.

Prestationer av en elev som deltar i undervisning som ordnas enligt verksamhetsområden ska bedömas i relation till de mål som ställts upp för respektive verksamhetsområde.

~~Om en elev studerat särskilt prioriterade områden i ett läroämne som definierats i planen för elevens lärande ska hans prestationer bedömas i relation till målen för den allmänna lärokursen utgående från de kunskapskrav som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.~~

Bedömningen beaktar elevens ålder och förutsättningar

Förfaringssätten vid bedömningen ska planeras och genomföras med beaktande av elevernas ålder och förutsättningar. Man ska ta i beaktande elevernas olika sätt att lära sig och arbeta samt se till att det inte finns hinder för dem att visa sitt kunnande.

I bedömningen ska man fästa uppmärksamhet vid elevens hälsotillstånd och specialbehov. Behovet av stöd för lärande samt andra orsaker som inverkar på påvisande av kunnande ska beaktas i förfaringssätten vid bedömningen så, att eleven har möjlighet att med hjälp av specialarrangemang och alternativa metoder visa sitt kunnande.

I bedömningen av elever med invandrarbakgrund och elever med ett främmande språk som modersmål ska elevens kunskaper i undervisningsspråket och elevens språkkunskaper inom vetenskapsområdet i läroämnet som är mål för bedömningen beaktas. ska den tid som eleven hunnit studera i den grundläggande utbildningen och de individuella förutsättningarna för lärande beaktas. Eleverna ska ges möjlighet att visa sitt kunnande på ett mångsidigt sätt genom att använda sin språkresurs. Eftersom uppnåendet av målen för undervisningen och påvisande av kunnande förutsätter att eleven behärskar undervisningsspråket och språket i de olika vetenskapsområdena, ska det stöd som eleven har fått för att lära sig undervisningsspråket och språket i vetenskapsområdena beaktas.

6.3 Bedömning av lärande och kunnande

~~Bedömningen i den grundläggande utbildningen ska fokusera på elevens lärande och kunnande.~~

Bedömningen av lärande (formativ bedömning) anknyter till handledningen av läroprocessen och den

¹² Lagen om grundläggande utbildning (/) 20 h §

¹³ Lagen om grundläggande utbildning (/) 20 e §

¹⁴ Lagen om grundläggande utbildning (/) 20 h §

respons som ska ges om den. Bedömningen av kunnsande (summativ bedömning) ska i sin tur fokusera på nivån av elevens kunskaper och färdigheter. Elevens lärande ska handledas och hans kunnsande ska alltid bedömas i relation till de mål som ställts upp för de olika läroämnena i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och som fördelats för varje årskurs i den lokala läroplanen, om inte målen och innehållet i läroämnet avgränsats.

I läsårsbedömningen av elevens kunnsande som ska genomföras i slutet av årskurs 6 och i slutbedömningen ska de nationella kunnsapskraven som härletts ur målen och fastställts i grunderna för läroplanen tillämpas.

Vid bedömning av elevens kunnsande ska de kunnsapskrav användas som definierats i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och som härletts ur målen för den bedömning som ska ges i slutet av de olika årskurserna och vid slutbedömningen.

I vilken mån målen för mångsidig kompetens uppnås ska inte bedömas separat från läroämnet. Då läraren genomför bedömningen i enlighet med målen och kunnsapskraven för läroämnena bedöms även målnrådena för den mångsidiga kompetensen.

Om en elev som får särskilt stöd elevspecifika stödåtgärder¹⁵ studerar ett läroämne enligt den allmänna lärokursen lärokursen för den grundläggande utbildningen, ska prestationerna lärandet och kunnsandet bedömas i relation till de gemensamma målen för den allmänna lärokursen lärokursen för den grundläggande utbildningen utifrån de kunnsapskrav som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Prestationer av elever som studerar enligt en individualiserad lärokurs i ett eller flera läroämnen ska i dessa läroämnen bedömas i relation till de individuella mål som fastställts i elevens individuella plan för hur undervisningen ska ordnas (IP). De kunnsapskrav som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ska inte användas för att fastställa elevens kunnsapsnivå.

Om eleven studerar enligt avgränsning av lärokursen¹⁶ i ett eller flera läroämnen ska elevens lärande och kunnsande i dessa läroämnen bedömas enligt de elevspecifika mål och innehåll som fastställs i planen för genomförande av elevspecifikt stöd.¹⁷ De kunnsapskrav som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ska alltså inte användas för att fastställa elevens kunnsapsnivå. Avgränsning av målen och innehållen i lärokursen görs först då eleven trots stödåtgärder inte förmår uppnå den kunnsapsnivå som förutsätts för vitsordet 5.

6.4 Bedömning av arbete

Bedömningen av arbetet är en del av bedömningen av läroämnet. Arbetet ska alltså inte bedömas separat från läroämnet. Bedömningen av arbetet grundar sig på målen för elevens arbetsfärdigheter som ingår i målen för läroämnena som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och som fördelats årskursvis i den lokala läroplanen. Då läraren genomför bedömningen i enlighet med målen och kunnsapskraven för läroämnet blir även arbetet bedömt.

¹⁵ Lagen om grundläggande utbildning (/) 20 c §

¹⁶ Lagen om grundläggande utbildning (/) 20 h §

¹⁷ Lagen om grundläggande utbildning (/) 20 e §

Med arbetsfärdigheter avses färdigheter som eleven under tiden för den grundläggande utbildningen utvecklar i att arbeta självständigt och i grupp, att planera och utvärdera sitt eget arbete, att agera ansvarsfullt och försöka sitt bästa samt att agera konstruktivt i kommunikationssituationer.

Särskilda De behov som berör elevens arbete ska om det behövs antecknas i planen för elevens lärande eller i elevens individuella plan för hur undervisningen ska ordnas (IP), genomförande av elevspecifikt stöd så att de kan beaktas då bedömningen planeras och genomförs.

6.5 Bedömning av uppförande

Bedömningen av uppförandet ska genomföras i relation till de mål som ställts upp för uppförande i den lokala läroplanen och hur väl eleven uppnått dem. Målen som ställts upp för uppförande ska grunda sig på skolans verksamhetsätt och ordningsstadga. Uppförandet ska bedömas som en egen helhet i betygen och det vitsord eller verbala omdöme som eleven fått inverkar inte på vitsordet eller det verbala omdömet som ges i ett läroämne.

Särskilda De behov som berör elevens uppförande ska om det behövs antecknas i planen för elevens lärande eller i elevens individuella plan för hur undervisningen ska ordnas (IP) genomförande av elevspecifikt stöd, så att de kan tas i beaktande vid bedömningen av uppförandet. planeras och genomförs.

6.6 Studiegången i den grundläggande utbildningen

6.6.1 Studiegången enligt årskurs

En elev uppflyttas till följande årskurs om hen i de olika läroämnena som ingår i årskursens lärokurs har fått ett siffervitsord eller ett motsvarande verbalt omdöme som motsvarar åtminstone hjälpliga kunskaper och färdigheter.¹⁸ Eleven kan också uppflyttas till följande årskurs, även om hens prestationer skulle vara underkända i något läroämne, om man bedömer att hen kommer att klara av studierna i följande årskurs med godkänt resultat.

En elev kan stanna kvar i årskursen, om elevens prestationer under läsåret trots stödåtgärder har underkänts i ett eller flera läroämnena som ingår i årskursens lärokurs. Om det finns risk för att elevens hela prestation under läsåret underkänts i något läroämne, ska eleven och vårdnadshavaren informeras om saken i god tid under läsåret och man ska komma överens om åtgärder för att stödja lärandet.

Innan beslut fattas om att en elev stannar kvar i årskursen ska eleven beredas möjlighet att, utan att delta i undervisningen, vid ett särskilt tillfälle visa prov på att hen inhämtat godtagbara kunskaper och färdigheter i läroämnet i fråga.¹⁹ Sådana tillfällen kan ordnas Enskilda prov på kunskaper kan ordnas en eller flera gånger under läsåret eller efter läsårets slut på det sätt som bestäms i den lokala läroplanen. I det särskilda tillfället kan olika slags muntliga och skriftliga eller andra prestationer ingå för att eleven på bästa sätt ska kunna visa sitt kunnande.

¹⁸ Förordningen om grundläggande utbildning 11 § 1 mom.

¹⁹ Förordningen om grundläggande utbildning 11 § 1 och 2 mom.

Om **möjligheter till enskilda prov på kunnande** ordnas efter läsårets slut, kan eleven i läsårsbetyget ges ett villkorligt beslut om kvarstannande. I beslutet ska anges vilka **delar studier** av årskursens lärokurs som förutsätter en godkänd prestation i ett **särskilt tillfälle** **enskilt prov på kunnande** för att visa **prov på kunnande** för att eleven ska uppflyttas till följande årskurs.

En elev kan också stanna kvar i årskursen, trots att hen inte har underkända prestationer, om det anses ändamålsenligt med tanke på elevens allmänna framgång i skolan. Eleven och hens vårdnadshavare ska i ett sådant fall ges möjlighet att höras innan beslutet fattas.

Om en elev stannar kvar på klassen, förfaller elevens prestationer i ifrågavarande årskurs.²⁰

6.6.2 Studier enligt ett eget studieprogram **målhelheter**

En elev kan studera **enligt målhelheter**.²¹ över årskursgränserna enligt ett eget studieprogram, i stället för enligt en lärokurs som är indelad i årskurser. I den lokala läroplanen ska föreskrivas vilka studiehelheter som ska avläggas med godkänt resultat för att kunna framskrida i studierna i läroämnet i fråga. En elev som studerar enligt ett eget studieprogram **målhelheter** får i slutet av läsåret ett läsårsbetyg. **Över de studier som hen genomfört med godkänt resultat under läsåret i fråga och går efter det avslutade läsåret vidare i sina studier följande läsår. I läsårsbetyget ska antecknas alla de läroämnen som ingår i målhelheterna i planen för elevens studier och en bedömning läroämnesvis över de studier som eleven slutfört med godkända prestationer. Bedömningen av målhelheter som eleven ännu inte slutfört ska inte antecknas i läsårsbetyget. I tilläggsuppgifterna på betyget antecknas enligt vilken årskurs eleven studerat de läroämnen som eleven studerar enligt målhelheter. Efter det avslutade läsåret går eleven vidare i sina studier till följande årskurs följande läsår.**

Genom studier enligt ett eget studieprogram **målhelheter** kan man om det behövas undvika att eleven stannar kvar på **klassen årskursen** och på så sätt undvika att elevens alla prestationer under läsåret i fråga upphör att gälla. En elev som studerar enligt ett eget studieprogram **målhelheter** kan stanna kvar på årskursen endast i det fall att den allmänna skolframgången är svag. En elev i årskurs nio räknas som elev i ifrågavarande årskurs ända tills hen avlagt hela den grundläggande utbildningens lärokurs och får ett avgångsbetyg eller avgår från skolan.

6.7 Gemensamma läroämnen och valfria ämnen som ska bedömas i slutet av läsåret

I den grundläggande utbildningen ska alla gemensamma läroämnen som ingår i elevens studieprogram bedömas separat i slutet av varje läsår.²² De gemensamma läroämnen som bedöms är modersmål och litteratur, det andra inhemska språket, främmande språk, matematik, omgivningslära, fysik, kemi, biologi, geografi, hälsokunskap, religion eller livsåskådningskunskap, historia, samhällslära, musik, bildkonst, slöjd, gymnastik och huslig ekonomi.²³ I läsårsbetyget ska ett verbalt omdöme eller ett vitsord antecknas över i vilken mån eleven under läsåret har uppnått målen för läroämnena som ingår i elevens studieprogram.

²⁰ Förordningen om grundläggande utbildning 11 § 2 mom.

²¹ Lagen om grundläggande utbildning (L) 20 h §

²² Förordningen om grundläggande utbildning 10 § 2 mom.

²³ Lagen om grundläggande utbildning 11 §

Timmarna valfria konst- och färdighetsämnen är en del av den undervisning som ska ges i de gemensamma lärokurserna i konst- och färdighetsämnen. Det innebär att eleven får ett verbalt omdöme eller ett vitsord för varje konst- och färdighetsämne i alla årskurser som eleven studerar ämnena. I betygen ges inget separat verbalt omdöme eller vitsord över timmarna valfria konst- och färdighetsämnen som eleven erbjudits och avlagt.

Målen och innehållen för läroämnena i mångvetenskapliga lärområden och de prov på kunnande som visats i samband med studier i mångvetenskapliga lärområden ska beaktas då man bildar vitsord i respektive läroämne. Bedömningen i de enskilda läroämnena ska planeras och eleverna ska känna till bedömningen innan arbetet med ett lärområde påbörjas. För mångvetenskapliga lärområden ges inga separata verbala omdömen eller vitsord.

De valfria ämnen som bildar en enhetlig lärokurs som omfattar minst två årsveckotimmar ska bedömas med siffror. Lärokurser i valfria ämnen som omfattar mindre än två årsveckotimmar och helheter bestående av sådana lärokurser ska bedömas verbalt med anteckningen "godkänd" eller "underkänd".

I årskurserna 1–3 ska de valfria ämnena som motsvarar timfördelningen i den grundläggande utbildningen bedömas antingen verbalt eller med siffror i enlighet med utbildningsanordnarens beslut. I årskurserna 4–9 ska siffervitsord ges för de valfria ämnen som bildar en enhetlig lärokurs och som omfattar minst två årsveckotimmar (2åvt). Lärokurser i valfria ämnen som omfattar mindre än två årsveckotimmar ska bedömas med anteckningen "godkänd" eller "underkänd".

6.8 Slutbedömning i den grundläggande utbildningen

Syftet med slutbedömningen är att definiera hur väl och i vilken mån eleven i slutet av den grundläggande utbildningen har uppnått de mål som ställts upp för de olika läroämnena i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Siffervitsordet eller det verbala omdömet som ska ges i slutbedömningen ska beskriva elevens kunskapsnivå i relation till målen för lärokursen i läroämnet och kunskapskraven för slutbedömningen. Avgångsbetyget ska i slutet av den grundläggande utbildningen ges åt en elev som har uppnått målen för hela den grundläggande utbildningens lärokurs på en nivå som motsvarar åtminstone vitsordet 5.

Slutbedömningen ska genomföras på basis av det kunnande som eleven har visat i årskurserna 7–9 i relation till målen för lärokursen i läroämnet, utgående från de kunskapskrav som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

6.8.1 Bildandet av slutvitsord i den grundläggande utbildningen

Bildandet av slutvitsord ska grunda sig på den kunskapsnivå som eleven visat i relation till målen för lärokursen i läroämnet och kunskapskraven för slutbedömningen. Då ett slutvitsord bildas ska man ta i beaktande alla mål som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för lärokursen i läroämnet och de därtill hörande kunskapskraven för slutbedömningen, oberoende av för vilken årskurs 7, 8 eller 9 enskilda mål har ställts upp fördelats i den lokala läroplanen. Bedömningen av de mål för läroämnena i vilka eleven visat sitt kunnande i årskurserna 7 och 8 ska beaktas då slutbedömningen

genomförs. Den nivå av kunnande som baserar sig på dessa mål ska bedömas utgående från kunskapskraven för slutbedömningen.

Slutvitsordet är en helhetsbedömning som ska bildas utgående från målen och kunskapskraven för läroämnet. Om en elev uppnår en bättre kunskapsnivå i något mål kan det kompensera en underkänd eller svagare prestation i något annat mål.

Bedömningen av elevens arbete ska ingå i vitsordet som ges i ett läroämne i slutbedömningen.

6.8.2 Slutbedömningen av en elev som omfattas av särskilt stöd

Om en elev som får särskilt stöd studerar ett läroämne enligt den allmänna lärokursen, ska hans prestationer bedömas i relation till målen för den allmänna lärokursen och utgående från kunskapskraven för slutbedömningen. Om eleven studerar enligt en individualiserad lärokurs i ett eller flera läroämnen, ska elevens prestationer i läroämnena i fråga bedömas i relation till de individualiserade mål och innehåll som fastställts i elevens individuella plan för hur undervisningen ska ordnas (IP), inte i relation till kunskapskraven för slutbedömningen.

Vid bedömningen av läroämnen som studerats enligt individualiserade lärokurser kan verbalt omdöme användas i stället för siffervitsord också vid slutbedömningen. Lärokursen ska individualiseras först då eleven trots det givna stödet inte verkar uppnå den kunskapsnivå som förutsätts för vitsordet 5.

Slutbedömningen för en elev som omfattas av förlängd läroplikt grundar sig antingen på den grundläggande utbildningens allmänna lärokurser i läroämnen eller på individualiserade lärokurser, beroende på vad som bestämts i elevens beslut om särskilt stöd. Om studierna för en elev som omfattas av förlängd läroplikt genomförs i form av studiehelheter, ska bedömningen i betyget ändå ges per läroämne.

Om elevens studier har ordnats enligt verksamhetsområde, ska slutbedömningen basera sig på de mål som ställts upp i den individuella planen för hur undervisningen ska ordnas och ett verbalt omdöme ska ges för varje verksamhetsområde.

6.8.32 Gemensamma läroämnen som ska bedömas i slutbedömningen

I slutbedömningen i den grundläggande utbildningen ska följande gemensamma läroämnen bedömas med siffror: modersmål och litteratur, det andra inhemska språket, främmande språk, matematik, fysik, kemi, biologi, geografi, hälsokunskap, religion eller livsåskådningskunskap, historia, samhällslära, musik, bildkonst, slöjd, gymnastik och huslig ekonomi. Kunskapskraven för slutbedömningen definierar vilken kunskapsnivå som krävs i respektive läroämne för siffervitsorden 5, 7, 8 och 9.

I modersmål och litteratur kan eleven ha studerat enligt två olika för läroämnet fastställda lärokurser. Då ska de båda lärokurserna som eleven har avlagt i läroämnet modersmål och litteratur bedömas.

Om eleven har bytt lärokurs i modersmål och litteratur, **A1-lärokursen** i det andra inhemska språket eller främmande språk, är det den lärokurs som eleven senast har studerat som ska bedömas i slutbedömningen. Samma sak gäller om eleven har bytt från ett åskådningsämne till ett annat eller från en lärokurs i ett åskådningsämne till en annan.

Om en elev i enlighet med ett beslut som avses i 18 § i lagen om grundläggande utbildning²⁴ är helt befriad från studier i ett läroämne inom den grundläggande utbildningens lärokurs ska läroämnet i fråga inte bedömas. Det ska finnas särskilt vägande skäl för befrielse från studier i ett läroämne och beslutet ska övervägas individuellt för varje elev.

6.8.43 Bedömning av lärokurserna i konst- och färdighetsämnena i slutbedömningen **Slutbedömningen av de gemensamma konst- och färdighetsämnena**

Konst- och färdighetsämnena som är gemensamma för alla elever är musik, bildkonst, slöjd, gymnastik och huslig ekonomi. Den lokala timfördelningen och elevernas eventuella egna val inverkar på när en elev ges det vitsord i ett konst- och färdighetsämne som ska antecknas i avgångsbetyget.

Timmarna valfria konst- och färdighetsämnena är en del av den undervisning som ska ges i de gemensamma lärokurserna i konst- och färdighetsämnena. Det innebär att eleven får ett vitsord för varje konst- och färdighetsämne i avgångsbetyget. I avgångsbetyget ges inget separat vitsord över studier i timmarna valfria konst- och färdighetsämnena som eleven erbjudits och avlagt.

Då slutvitsordet bildas ska de kunskapskrav för slutbedömningen som fastställts för dessa läroämnen i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen användas. Slutbedömningen ska genomföras i det skede då hela lärokursen i respektive konst- och färdighetsämne och även eventuella studier i timmarna valfria konst- och färdighetsämnena har avlagts. I avgångsbetyget ska omfattningen av den lärokurs som eleven avlagt antecknas för respektive konst- och färdighetsämne.

6.8.54 Bedömning av valfria ämnen i slutbedömningen

De valfria ämnen som i **årskurserna 7–9** bildar en enhetlig lärokurs som omfattar minst två årsveckotimmar ska bedömas med siffror. Lärokurser i valfria ämnen som omfattar mindre än två årsveckotimmar och helheter bestående av sådana lärokurser ska bedömas verbalt med anteckningen "godkänd" eller "underkänd". Det kunnande som visats i **årskurserna 7–9** i ett **fördjupat** valfritt ämne som hör till ett gemensamt läroämne och som ska bedömas med ett verbalt omdöme, kan höja slutvitsordet i läroämnet i fråga. Principen för att höja vitsordet ska skrivas ner i den lokala läroplanen.

6.8.65 Undervisning som betonar ett läroämne eller en särskild utbildningsuppgift och slutbedömning

Om en skola betonar ett visst läroämne eller en läroämneshelhet i sin läroplan eller ordnar undervisning på två språk, är skolans mål för undervisningen i detta ämne eller språk i allmänhet högre än målen som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. För likvärdighetens skull ska prestationerna för de elever som deltar i undervisning som betonar ett läroämne eller en läroämneshelhet eller som deltar i undervisning på två språk, i slutet av den grundläggande utbildningen bedömas i relation till målen för läroämnena. För att definiera kunskapsnivån ska kunskapskraven för slutbedömningen som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen användas.

Om årsveckotimmar för valfria ämnen används till den betonade undervisningen ska bedömningen i fråga om dessa timmar genomföras i enlighet med principerna för bedömningen av valfria ämnen. I undervisning

²⁴ Lagen om grundläggande utbildning 18 §

på två språk ska elevens kunskaper i målspråket eller språkbadspråket som hen studerat bedömas utifrån målen och kunskapskraven för A-lärokursen i främmande språk eller det andra inhemska språket.

Tilläggsuppgifter om den betonade undervisningen och elevens prestationer kan vid behov ges i en separat bilaga till betyget.

6.8.26 Slutbedömningen av en elev som omfattas av särskilt stöd får elevspecifika stödåtgärder

Om en elev som får ~~särskilt stöd~~ **elevspecifika stödåtgärder**²⁵ studerar ett läroämne enligt ~~den allmänna lärokursen~~ **lärokursen för den grundläggande utbildningen**, ska hens prestationer bedömas i relation till målen för ~~den allmänna lärokursen~~ **lärokursen för den grundläggande utbildningen** och utgående från kunskapskraven för slutbedömningen. Om eleven studerar enligt en ~~individualiserad lärokurs~~ **avgränsad lärokurs** i ett eller flera läroämnen, ska elevens ~~prestationer~~ **kunnande** i läroämnena i fråga bedömas i relation till de ~~individualiserade mål och innehåll som fastställts i elevens individuella plan för hur undervisningen ska ordnas (IP), planen för genomförande av elevspecifikt stöd~~ inte i relation till kunskapskraven för slutbedömningen. **Om lärokursen är avgränsad kan eleven inte uppnå ett vitsord som är högre än hjälpliga, det vill säga vitsordet 5.**

Vid ~~slutbedömningen av läroämnen som studerats enligt individualiserade lärokurser~~ **lärokurser som avgränsats** kan verbalt omdöme användas i stället för siffervitsord också vid slutbedömningen **ska en godkänd prestation bedömas med vitsordet 5 och vitsordet förses med en asterisk (*)**.

~~Slutbedömningen för en elev som omfattas av förlängd läroplikt grundar sig antingen på den grundläggande utbildningens allmänna lärokurser i läroämnen eller på individualiserade lärokurser, beroende på vad som bestämts i elevens beslut om särskilt stöd. Om studierna för en elev som omfattas av förlängd läroplikt genomförs i form av studieheter, ska bedömningen i betyget ändå ges per läroämne.~~

Om elevens studier har ordnats enligt verksamhetsområden, ska slutbedömningen basera sig på de mål som ställts upp i ~~den individuella planen för hur undervisningen ska ordnas~~ **elevens plan** och ett verbalt omdöme ska ges för varje verksamhetsområde.

6.9 Frånvaro och dess inverkan på bedömning

Eleven ska delta i undervisningen om hen inte **av hälsoskäl** tillfälligt beviljats befrielse från undervisningen ~~på grund av sjukdom eller andra särskilda skäl~~.²⁶ **Efter befrielsen ska studierna för och bedömningen av en elev** ~~en~~ **kan delvis ordnas på annat sätt om det är motiverat av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd**.²⁷ **ett ändamålsenligt sätt**.

Om eleven är olovligt frånvarande och inte deltar i undervisning, prov eller andra möjligheter som hen erbjudits för att visa prov på sitt kunnande och hen inte har godkända prestationer i relation till de mål som fastställts i den lokala läroplanen, kan eleven i läsårsbetyget få ett underkänt vitsord i läroämnet.

²⁵ Lagen om grundläggande utbildning (L) 20 c §

²⁶ Lagen om grundläggande utbildning 35 §

²⁷ Lagen om grundläggande utbildning 18 § 1 mom.

6.10 Ny bedömning och rättelse av bedömning

Möjligheten till ny bedömning och rättelse av bedömning berör slutbedömningen och beslut som gäller studiegång och kvarstanning. En begäran om ny bedömning ska göras av vårdnadshavaren och den ska tillställas skolan inom två månader efter att vårdnadshavaren tagit del av informationen. Skolans rektor och elevens lärare beslutar tillsammans om den nya bedömningen.²⁸

6.11 Betyg

Betyg som ska användas i den grundläggande utbildningen:

1. läsårsbetyg
2. mellanbetyg
3. skiljebetyg
4. avgångsbetyg.

Utbildningsanordnaren beslutar om betygens utformning.

6.11.1 Verbala omdömen och siffervitsord i betygen

I läsårsbetygen och eventuella mellanbetyg i årskurserna 1–3 ska verbalt omdöme eller siffervitsord användas i enlighet med utbildningsanordnarens beslut. Om verbalt omdöme ges ska det framgå av betyget om elevens prestation är godkänd eller underkänd. **Då bedömningen ges med verbala omdömen ska riktlinjerna för den summativa bedömningen följas.**

I läsårsbetygen, **skiljebetygen** och eventuella mellanbetyg i årskurserna 4–8 ska siffervitsord ges. I avgångsbetyget och i ett eventuellt mellanbetyg i årskurs nio ska siffervitsord ges. Siffervitsordet kan kompletteras med ett beskrivande verbalt omdöme som ska ges som bilaga till betyget.

Bedömningen av uppförande ska ges med siffervitsord i läsårsbetyg i **årskurserna 4–8** och i eventuella mellanbetyg i årskurserna 4–8. Om bedömningen av uppförande ges som ett verbalt omdöme i årskurserna 1–3 ska det ges som bilaga till betyget. Också ett verbalt omdöme som kompletterar bedömningen av uppförande som ges med siffervitsord ska ges som bilaga till betyget. I tilläggsuppgifterna i betyget ska antecknas att bedömningen av uppförande ges som ett verbalt omdöme som bilaga till betyget.

Verbalt omdöme kan också, utom vid slutbedömningen, användas vid bedömningen av elever vars modersmål är något annat än undervisningsspråket.²⁹

~~I bedömningen av individualiserade lärokurser används verbalt omdöme eller siffervitsord i enlighet med utbildningsanordnarens beslut.~~

Om den grundläggande utbildningens lärokurs eller mål har avgränsats för eleven ska bedömningen genomföras i relation till de mål som fastställts för eleven. Vid bedömningen ska verbala omdömen användas, med undantag av slutbedömningen. Det verbala omdömet ska föras med en asterisk (*) som

²⁸ Förordningen om grundläggande utbildning 19 §

²⁹ Förordningen om grundläggande utbildning 10 § 4 mom.

beteckning för avgränsningen. Till övriga delar ska riktlinjerna för den summativa bedömningen följas. I avgångsbetyg ska siffervitsordet 5* antecknas.

I undervisning som ordnas enligt verksamhetsområde ska verbalt omdöme användas.

6.11.2 Läsårsbetyg

Eleven ska i varje årskurs få ett läsårsbetyg i slutet av läsåret, med undantag av årskurs nio då eleven får ett avgångsbetyg. I läsårsbetyget ska elevens studieprogram antecknas och för varje läroämne ett verbalt omdöme eller ett siffervitsord som beskriver i vilken mån eleven under läsåret har uppnått de uppställda målen. Läsårsbetyget är ett beslut om att eleven uppflyttas till följande årskurs eller stannar kvar på klassen.

Då bedömningen ges med siffror ska också bedömningsskalan anges i betyget.³⁰

Verbalt omdöme kan användas i läsårsbetyget i årskurserna 1–3. Också av verbala omdömen ska framgå om eleven har avlagt läsårets studier i varje läroämne som ingår i hens studieprogram med godkänt resultat.

Ett siffervitsord för bedömning av uppförande ska antecknas i läsårsbetyg och eventuella mellanbetyg. Då bedömningen av uppförande ges med ett verbalt omdöme, ska det ges som bilaga till betyget.

~~Vitsordet eller det verbala omdömet~~ **Lärokursen** i religion och livsåskådningskunskap ska i läsårsbetyget och eventuella mellanbetyg antecknas i formen ”religion/livsåskådningskunskap” utan att särskilja vilket av läroämnena eleven har studerat. ~~Den lärokurs i religion som eleven studerat ska inte antecknas i betyget.~~ Om en elev får undervisning i sin egen religion, ska det verbala omdöme eller siffervitsord som eleven får antecknas i betyget om undervisningen ges av den som ordnar den grundläggande utbildningen. Ett eventuellt verbalt omdöme eller ett siffervitsord som eleven fått från undervisning som ges av något religiöst samfund ska inte antecknas i betyget.

Om eleven har deltagit i undervisning på två språk ska målspråket eller språkbadsspråket antecknas i läsårsbetyget.

I läsårsbetyget för en elev som studerar enligt målhelheter ska antecknas alla de läroämnena som ingår i studiehelheterna i planen för elevens studier och en bedömning läroämnesvis över de studier som eleven slutfört med godkända prestationer. Bedömningen av studiehelheter som eleven ännu inte slutfört ska inte antecknas i läsårsbetyget. I tilläggsuppgifterna på betyget antecknas enligt vilken årskurs eleven studerat de läroämnena som eleven studerar enligt målhelheter.

~~Om det i beslutet om särskilt stöd har fastställts att eleven~~ **En elev som får elevspecifika stödåtgärder** studerar ett eller flera läroämnena enligt en ~~individualiserad~~ **avgränsad** lärokurs, ~~ska siffervitsordet eller det verbala omdömet förses med en asterisk (*).~~ I punkten Tilläggsuppgifter i betyget ska antecknas att eleven har studerat dessa läroämnena enligt en ~~individualiserad~~ **avgränsad** lärokurs.

I läsårsbetyget ska antecknas:

³⁰ Förordningen om grundläggande utbildning 10 § 3 mom.

- betygets namn
- utbildningsanordnarens och skolans namn
- skolans undervisningsspråk
- elevens namn och födelsetid
- datum då betyget ges
- underskrift av läraren som ansvarar för undervisningsgruppen eller av rektor
- elevens studieprogram och verbala omdömen eller siffervitsord av i vilken mån eleven uppnått målen
- studiernas omfattning i årsvekotimmar i ifrågavarande årskurs i varje gemensamt läroämne och valfritt ämne
- en bedömning av elevens uppförande
- den lärokurs eller de lärokurser eleven studerat i följande läroämnen: modersmål och litteratur, det andra inhemska språket och främmande språk
- en anteckning om att eleven uppflyttas till följande årskurs eller eventuellt att eleven stannar kvar på klassen
- **skalan för de verbala omdömen som används eller** bedömningsskalan enligt 10 § i förordningen om grundläggande utbildning om siffervitsord används i betyget
- en anteckning om att betyget utfärdats enligt grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen som Utbildningsstyrelsen fastställt ~~10.2.2020~~ xx.xx.2025.

6.11.3 Mellanbetyg

Utbildningsanordnaren beslutar om mellanbetyg ska ges. Mellanbetyg ska ges enligt samma grunder som ett läsårsbetyg.

En elev i årskurs nio ska om det behövs ges ett separat mellanbetyg **enligt samma grunder som ett avgångsbetyg** för ansökan till fortsatta studier.

I mellanbetyget ska antecknas:

- betygets namn
- utbildningsanordnarens och skolans namn
- skolans undervisningsspråk
- elevens namn och födelsetid
- datum då betyget ges
- underskrift av läraren som ansvarar för undervisningsgruppen eller av rektor
- elevens studieprogram och verbala omdömen eller siffervitsord av i vilken mån eleven uppnått målen
- studiernas omfattning i årsvekotimmar i ifrågavarande årskurs i varje gemensamt läroämne och valfritt ämne
- den lärokurs eller de lärokurser eleven har studerat i följande läroämnen: modersmål och litteratur, det andra inhemska språket och främmande språk
- en bedömning av elevens uppförande (med undantag av mellanbetyg i årskurs nio för ansökan till fortsatta studier)
- **skalan för de verbala omdömen som används eller** bedömningsskalan enligt 10 § i förordningen om grundläggande utbildning om siffervitsord används i betyget
- en anteckning om att betyget utfärdats enligt grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen som Utbildningsstyrelsen fastställt ~~10.2.2020~~ xx.xx.2025.

6.11.4 Skiljebetyg

En elev som flyttar till en annan skola, avgår från skolan utan att ha inhämtat den grundläggande utbildningens hela lärokurs³¹ eller inte har fullgjort läroplikten inom tiden för sin läroplikt ska ges ett skiljebetyg. Till skiljebetyget ska bifogas den timfördelning som skolan följt och en utredning över eventuell betonad undervisning. Om eleven flyttar till en annan skola som upprätthålls av samma utbildningsanordnare, behöver inget separat skiljebetyg ges.

Ett skiljebetyg ska ges utgående från samma principer som ett läsårsbetyg. I skiljebetyget ska ingen bedömning av elevens uppförande antecknas.

I skiljebetyget ska antecknas:

- betygets namn
- utbildningsanordnarens och skolans namn
- skolans undervisningsspråk
- elevens namn och födelseid
- datum då betyget ges
- rektors underskrift
- elevens studieprogram och verbala omdömen eller siffreritsord av i vilken mån eleven uppnått målen
- studiernas omfattning i årsvekotimmar i ifrågavarande årskurs i varje gemensamt läroämne och valfritt ämne
- den lärokurs eller de lärokurser eleven har studerat i följande läroämnen: modersmål och litteratur, det andra inhemska språket och främmande språk
- **skalan för de verbala omdömen som används eller** bedömningsskalan enligt 10 § i förordningen om grundläggande utbildning om siffreritsord används i betyget
- en anteckning om att betyget utfärdats enligt grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen som Utbildningsstyrelsen fastställt ~~10.2.2020~~ xx.xx.2025

6.11.5 Avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen

Avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen ska vid läsårets slut ges en elev i årskurs nio vars prestationer i relation till målen för lärokurserna i läroämnena är godkända i alla läroämnen som ingår i elevens studieprogram. Det innebär åtminstone vitsordet fem (5) eller det verbala omdömet "godkänd".

I avgångsbetyget ska antecknas

- betygets namn
- utbildningsanordnarens och skolans namn
- skolans undervisningsspråk
- elevens fullständiga namn och personbeteckning
- datum då betyget ges
- rektors underskrift
- bedömningen i de gemensamma läroämnena och i de valfria ämnen som ska bedömas ges med siffror (5–10) och med ord (hjälpiga–utmärkta)
- studiernas omfattning i årskurserna 7–9 i varje gemensamt läroämne och valfritt ämne

³¹ Förordningen om grundläggande utbildning 12 § 1 mom.

- den lärokurs eller de lärokurser eleven har avlagt i följande läroämnen: modersmål och litteratur, det andra inhemska språket och främmande språk
- en anteckning om att elevhandledning och praktisk arbetslivsorientering ingått i elevens studieprogram
- bedömningsskalan enligt 10 § i förordningen om grundläggande utbildning
- en anteckning om att betyget utfärdats enligt grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen som Utbildningsstyrelsen fastställt ~~10.2.2020~~ xx.xx.2025
- en anteckning om att den grundläggande utbildningens lärokurs placeras på nivå två i den nationella referensramen för examina och övriga samlade kompetenser samt i den europeiska referensramen för examina.

Bedömning av elevens uppförande ska inte antecknas i avgångsbetyget.

Omfattningen av de gemensamma och valfria läroämnen som en elev avlägger i årskurserna 7–9 ska antecknas i avgångsbetyget som årsvekotimmar.

Om en eleven har deltagit i undervisning på två språk ska målspråket eller språkbadsspråket antecknas i avgångsbetyget.

Vitsordet **Lärokursen** i religion och livsåskådningskunskap ska antecknas i avgångsbetyget i formen "religion/livsåskådningskunskap" utan att särskilja vilket av läroämnena **eller enligt vilken lärokurs** eleven har studerat. ~~Den lärokurs i religion som eleven studerat ska inte antecknas i avgångsbetyget.~~ Om en elev får undervisning i sin egen religion, ska det siffervitsord som eleven får antecknas i avgångsbetyget, om undervisningen ges av den som ordnar den grundläggande utbildningen. Ett eventuella siffervitsord som eleven fått från undervisning som ges av något religiöst samfund ska inte antecknas i avgångsbetyget. **Om eleven har bytt åskådningsämne eller lärokurs ska den lärokurs som hen senast studerat bedömas i avgångsbetyget. Omfattningen studier i den lärokurs som ska bedömas i avgångsbetyget antecknas enligt antalet årsvekotimmar studier i årskurserna 7–9.**

I avgångsbetyget ska inte det verbala omdöme eller siffervitsord antecknas som eleven eventuellt fått för **studier i det egna modersmålet, samiska eller romani enligt studier som kompletterar den grundläggande utbildningen.**

Om en elev studerat ett eller flera läroämnen enligt en ~~individualiserad~~ **avgränsad** lärokurs, ~~kan också slutbedömningen i dessa läroämnen vara verbal. I avgångsbetyget kan även sifferbedömning användas i dessa läroämnen. Såväl siffervitsordet som det verbala omdömet ska förses med en asterisk (*).~~ **ska en godkänd prestation bedömas med vitsordet 5 och vitsordet förses med en asterisk (*).** I punkten Tilläggsuppgifter i betyget ska antecknas att eleven har studerat de läroämnen som är försedda med asterisk (*) enligt en ~~individualiserad~~ **avgränsad** lärokurs.

Avgångsbetyget för en elev vars undervisning har ordnats enligt verksamhetsområde ska vara verbalt.

I avgångsbetyget ska vitsorden i de läroämnen som avlagts i en särskild examen som fullgjorts innan avgångsbetyget utfärdats antecknas.

Avgångsbetyget kan innehålla bilagor, till exempel en bedömning av elevens uppförande och en bilaga som innehåller verbalt omdöme om valfria ämnen som har omfattat mindre än två årsvekotimmar. Varje bilaga ska innehålla elevens identifikationsuppgifter. Avgångsbetygets bilagor ska inte omnämnas i avgångsbetyget.

För de valfria ämnen som utgör en enhetlig lärokurs som omfattar minst två årsveckotimmar **under årskurserna 7–9** ska ett siffervitsord antecknas i avgångsbetyget. Valfria ämnen som hänför sig till och fördjupar ett gemensamt läroämne och som ska bedömas med siffror ska i avgångsbetyget antecknas under det gemensamma läroämnets namn med det valfria ämnets namn, antalet årsveckotimmar och det givna vitsordet. Alla sådana fördjupande valfria ämnen som hänför sig till ett gemensamt läroämne och som eleven har avlagt ska i avgångsbetyget antecknas direkt under läroämnet i fråga. För fördjupande valfria ämnen vars lärokurs understiger två årsveckotimmar och helheter som består av sådana lärokurser ska ett verbalt omdöme antecknas i avgångsbetyget. Under namnet på ett valfritt ämne som ska bedömas verbalt ska antecknas antalet årsveckotimmar och anteckningen "godkänd".

Valfria ämnen som inte hänför sig till ett gemensamt läroämne ska i avgångsbetyget antecknas under rubriken "tillämpade valfria ämnen". I betyget ska anges läroämnets namn, antalet årsveckotimmar och bedömningen antingen med siffervitsord eller med anteckningen "godkänd".

Om eleven byter ut ett valfritt ämne mot ett annat antingen i den egna skolan eller i samband med byte av skola, ska i avgångsbetyget antecknas namnet på båda de valfria ämnena. Ett valfritt ämne som inte har slutförts ska bedömas med siffror ifall eleven har hunnit avlägga minst två årsveckotimmar i ämnet i fråga. Om eleven har studerat ämnet mindre än två årsveckotimmar och studierna i ämnet inte slutförts ska antecknas "deltagit" vid det valfria ämnet. I betyget ska också antecknas antalet timmar som eleven har studerat i det valfria ämne som inte slutförts. Det nya valfria ämnet ska antingen bedömas med siffervitsord eller med anteckningen "godkänd", beroende på antalet avlagda årsveckotimmar.

Om elevens vårdnadshavare skriftligen anhåller om att ett språk som studeras som valfritt A2- eller B2-språk inte ska antecknas med siffervitsord i avgångsbetyget, ska vitsordet utelämnas och i betyget antecknas "godkänd". Det andra inhemska språket undervisas ändå som ett gemensamt läroämne och ett siffervitsord ska ges.

Skolan kan inte på basis av tilläggsprestationer i efterhand göra ändringar i vitsord som antecknats i ett avgångsbetyg som redan utfärdats. Eleven ska skaffa ett nytt separat betyg över eventuellt förbättrat kunnande. Ett nytt betyg kan fås antingen genom att visa kunnande i en särskild examen³² eller genom att delta i den grundläggande utbildningens påbyggnadsundervisning eller i grundläggande utbildning för vuxna.

6.12 Särskild examen och betyg över studier som avlagts genom särskild examen

Den grundläggande utbildningens lärokurs eller en del av den kan avläggas genom en sådan särskild examen³³ som avses i lagen och förordningen om grundläggande utbildning. Särskild examen kan ordnas av den som har tillstånd att ordna grundläggande utbildning. En elev som deltar i en särskild examen ska visa att hans kunskaper och färdigheter motsvarar kunskaper och färdigheter i de olika läroämnena enligt den grundläggande utbildningens ~~allmänna~~ lärokurs.

De betyg som ska användas i särskild examen är:

³² Lagen om grundläggande utbildning 38 §, förordningen om grundläggande utbildning 23 §

³³ Lagen om grundläggande utbildning 38 §, förordningen om grundläggande utbildning 23 §

1. Betyg i en ämneslärokurs i den grundläggande utbildningen
2. Betyg över delvis fullgjord lärokurs i den grundläggande utbildningen
3. Betyg över fullgjord lärokurs i alla ämnen i den grundläggande utbildningen

Om en elev eller en annan person fullgör lärokursen i något läroämne inom den grundläggande utbildningen i en särskild examen, ska ett betyg ges över fullgjord ämneslärokurs i den grundläggande utbildningen. Av betyget ska framgå vilket läroämne och vilken lärokurs som fullgjorts. Prestationerna i flera läroämnen kan antecknas i samma betyg. Om en elev eller en annan person endast delvis har fullgjort lärokursen i den grundläggande utbildningen, såsom lärokursen i en årskurs, ges ett betyg över delvis fullgjord lärokurs i den grundläggande utbildningen.

Om hela den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts i en särskild examen, ska ett betyg ges över fullgjord lärokurs i alla ämnen i den grundläggande utbildningen.

I betygen ska samma allmänna uppgifter antecknas som i avgångsbetyget. För de fullgjorda läroämnena ska läroämnets namn, lärokurs och vitsord antecknas.

Den läropliktiga ska fullgöra alla gemensamma läroämnena som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs med godkänt resultat för att få ett betyg över fullgjord lärokurs i den grundläggande utbildningen.

6.13 Frågor som avgörs på lokal nivå

Riktlinjerna för bedömningen som definieras i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ska överföras till den lokala läroplanen och följas som sådana. Också de nationella kriterierna för bedömningen i slutet av årskurs 6, såväl som kriterierna för slutbedömningen och principerna för bildandet av slutvitsord, ska överföras och följas som sådana från grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen till den lokala läroplanen.

Därtill ska utbildningsanordnaren i den lokala läroplanen precisera följande:

- samarbetet med vårdnadshavarna i anslutning till bedömning
- formerna för information om bedömning
- bedömningen av uppförande och vilka mål bedömningen bygger på
- bedömning av valfria ämnen i den utsträckning utbildningsanordnaren erbjuder sådana
- principer och praxis om studiegången och om uppflyttning och kvarstanning
- principer för hur verbalt omdöme och eller siffervitsord ges i olika läroämnena och i bedömningen av uppförande
- slutbedömningen av valfria ämnen i den utsträckning utbildningsanordnaren erbjuder sådana
- mellanbetyg, om utbildningsanordnaren beslutar att utfärda sådana
- möjligheterna att avlägga särskild examen och tidpunkten för avläggande rutiner då särskild examen avläggs
- eventuella bilagor till betyg.